

Міністерство освіти і науки України
Хмельницький національний університет

ЗАТВЕРДЖУЮ
Декан факультету міжнародних відносин і права
професор

В.В.Третько
(підпис, прізвище та ініціали)
« 13 » січня 2024 р.

Робоча програма навчальної дисципліни
Міжнародний захист прав людини

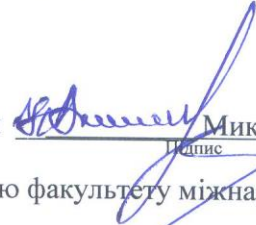
Галузь знань 08 «Право»
Спеціальність 081 «Право»
Рівень вищої освіти – перший (бакалаврський)
Освітньо-професійна програма - Право
Обсяг дисципліни – 5 кредитів ЄКТС
Шифр дисципліни ОПП 05
Мова навчання українська
Статус дисципліни: обов'язкова (цикл професійної підготовки)
Факультет – міжнародних відносин і права
Кафедра – права

Форма навчання	Курс	Семестр	Загальне навантаження		Кількість годин						Форма семестрового контролю			
			Європейські кредити	Години	Аудиторні заняття				Індивідуальна робота студента	Самостійна робота, в т.ч. ІРС	Курсовий проект	Курсова робота	залік	іспит
					Всього	Лекції	Семінарські заняття	Практичні заняття						
Д	4	8	5	150	65	26	26	13		85			+	

Робоча програма складена на основі освітньо-професійної програми «Право» за спеціальністю 081 «Право»

Програма складена канд. юрид. наук., ст. викладачем Андрієм МІСЯЦЕМ
Підпис(и) автора(ів) Ступінь, вчене звання, ім'я, ПРІЗВИЩЕ автора(ів)

Схвалена на засіданні кафедри Права

Протокол від 13.01.2024 р. № 6. Зав. кафедри Микола ВАВРИНЧУК
Підпис Ім'я, ПРІЗВИЩЕ

Робоча програма розглянута та схвалена вченою радою факультету міжнародних відносин і права

Голова вченої ради факультету Віталій ТРЕТЬКО
Підпис Ім'я, ПРІЗВИЩЕ

2. ЛИСТ ПОГОДЖЕННЯ

Посада	Назва факультету	Підпис	Ім'я, ПРІЗВИЩЕ
Декан	Міжнародних відносин і права		Віталій ТРЕТЬКО

3. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Навчальна дисципліна «Міжнародний захист прав людини» становить частину фахової підготовки бакалаврів, що отримують освіту у галузі права. Дисципліна покликана сформувати у студентів систему теоретичних та практичних знань про сутність та правову природу прав і свобод людини, необхідні знання з міжнародної системи захисту прав людини, яка включає велику кількість міжнародно-правових актів з прав людини і контрольних та судових механізмів щодо захисту прав людини. Студенти отримують професійні знання щодо практики Європейського суду з прав людини, Комітету ООН з прав людини та інших юридичних та політичних органів. Дисципліна викладається для студентів денної форми навчання юридичної спеціальності. Пари викладанні використовуються лекції (з використанням методів проблемного навчання і візуалізації); усне опитування, тестування, контрольна робота, самостійна робота (індивідуальні завдання). Вона пов'язана з положеннями багатьох юридичних та неюридичних дисциплін: логіки, теорії держави та права, історією держави і права зарубіжних країн, міжнародного права, міжнародного публічного права, міжнародного приватного права, правом Європейського Союзу та іншими.

Пререквізити:–Теорія держави і права, історія держави і права зарубіжних країн, міжнародне публічне право.

Кореквізити: Міжнародне приватне право, право Європейського союзу.

Відповідно до *Стандарту вищої освіти* із зазначеної спеціальності та освітньої програми дисципліна має забезпечити:

- **компетентності:** Знання та розуміння предметної області та професійної діяльності. Здатність аналізувати правові проблеми та обґрунтовувати правові позиції. Здатність до самостійної підготовки проєктів актів правозастосування. Здатність до логічного, критичного і системного аналізу документів, розуміння їх правового характеру і значення.

- **програми результати навчання.** . Самостійно визначати ті обставини, у з'ясуванні яких потрібна допомога, і діяти відповідно до отриманих рекомендацій. Виокремлювати і аналізувати юридично значущі факти і робити обґрунтовані правові висновки. Готувати проєкти необхідних актів застосування права відповідно до правового висновку зробленого у різних правових ситуаціях.

Мета дисципліни: оволодіння студентами науковотеоретичними та практичними знаннями про сутність та правову природу прав і свобод людини, форми їх реалізації, а також про систему національних та міжнародних засобів захисту прав і свобод людини.; формувати переконаність і впевненість студентів у необхідності глибокого знання та захисту прав людини; активізувати пізнавальну діяльність студентів, сприяти розвитку абстрактного та логічного мислення; підвищувати правову культуру та ерудицію студентів.

Предмет дисципліни. Правова характеристика методів та способів захисту прав людини та громадянина у міжнародних судових інстанціях.

Завдання дисципліни. Володіння теоретичними та практичними знаннями про правову природу та юридичну сутність прав і свобод людини, форми та способи їх реалізації, а також про рині та складові елементи юридичного механізму захисту прав і свобод людини; набуття професійних практичних навичок щодо визначення, обрання та реалізації найбільш ефективних засобів захисту прав людини; **знати:** особливості розвитку ідей прав людини в історії політико-правової думки; сутність та правову природу поняття правового статусу особи; основні підходи до класифікації прав людини; понятійний апарат системи міжнародних стандартів з питань захисту людини та основних свобод; принципи, на яких ґрунтується співробітництво держав в сфері міжнародно-правового захисту прав людини; нормативний зміст міжнародних стандартів прав людини; засоби імплементації міжнародних норм з питань прав людини; міжнародно-правові зобов'язання України за універсальними та регіональними конвенціями з прав людини ;тенденції розвитку інституту міжнародного захисту прав людини у міжнародному праві; **вміти:** визначити рівень дотримання міжнародних стандартів прав людини в будь-якій державі; укладати національні і міжнародні документи щодо захисту прав людини відповідно до міжнародних стандартів прав людини; аналізувати національні закони для визначення їх відповідності міжнародним стандартам прав людини; класифікувати права і свободи людини; визначити найбільш ефективні форми та способи

реалізації прав і свобод людини; визначати правомірність чи неправомірність обмеження прав і свобод людини; визначати найбільш ефективні засоби захисту прав людини на національному та міжнародному рівнях; застосовувати на практиці міжнародні та європейські механізми захисту прав людини; сформулювати вміння та навички аналізу норм, їх тлумачення, розвиток вмінь щодо з'ясування сутності та змісту положень міжнародних нормативно-правових актів, вміння співвідносити теоретичні знання із практикою їх застосування; отримання практичних навичок застосування знань під час вирішення практичних завдань, тестів, розв'язання навчальних ситуацій; ознайомлення студентів зі станом основних проблем науки міжнародного захисту прав людини та їх вирішення шляхом залучення до наукового гуртка та виконання індивідуальних наукових робіт.

Результати навчання. Проводити збір і інтегрований аналіз матеріалів з різних джерел. Демонструвати необхідні знання та розуміння сутності та змісту основних правових інститутів і норм фундаментальних галузей права. Готувати проекти необхідних актів застосування права відповідно до правового висновку зробленого у різних правових ситуаціях.

4. Структура залікових кредитів дисципліни

Назва теми	Кількість годин, відведених на:			
	лекції	Семінарські заняття	Практичні заняття	самостійну роботу
Восьмий семестр				
Тема 1. Права людини в історії політико-правової думки. Сутність та класифікація прав людини. Загальні положення про права людини	2	2	1	4
Тема 2. Міжнародне право прав людини як галузь міжнародного права	2	2	1	4
Тема 3. Захист прав людини в діяльності ООН. Інституційна та нормативно-правова основа універсальної системи захисту прав людини	2	2	1	7
Тема 4. Європейська система захисту прав людини	2	2	1	7
Тема 5. Сутність та обсяг основних прав, передбачених Конвенцією про захист прав людини та основоположних свобод 1950 року. Позитивні та негативні зобов'язання держав щодо забезпечення та захисту конвенційних прав	2	2	1	
Тема 6. Право на життя (ст.2), свободу та особисту недоторканність (ст.5).	2	2	1	7
Тема 7. Заборона катувань, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поведінки чи покарання (ст.3). Заборона дискримінації (ст.14).	2	2	1	7
Тема 8. Право на повагу до приватного та сімейного життя, житла та кореспонденції (ст.8). Право на власність (ст.1 Протоколу №1)	2	2	1	7
Тема 9. Свобода думки, совісті та релігії (ст.9). Свобода вираження поглядів, зібрань та об'єднань (ст.ст. 10,11)	2	2	1	7
Тема 10. Право на справедливий суд та ефективний засіб юридичного захисту (ст.6)	2	2	1	7
Тема 11. Правомірне обмеження прав людини під час надзвичайного стану. Відступ держав від зобов'язань в галузі прав людини	2	2	1	7
Тема 12. Міжнародний захист прав людини під час збройних конфліктів	2	2	1	7
Тема 13. Захист прав людини, що здійснює ОБСЄ	2	2	1	7
Разом за 8-ий семестр	26	26	13	85

5. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

5.1. Зміст лекційного курсу

Номер лекції	Перелік змістових модулів, тем лекцій, їх анотації	Кількість годин
<i>Восьмий семестр</i>		
1	<p>Права людини в історії політико-правової думки. Сутність та класифікація прав людини. Загальні положення про права людини. Поняття прав людини, концепції прав людини: до і після Другої світової війни, розрізняти види концепції, а саме: універсальна концепція прав людини і природно-правова концепція прав людини, охарактеризувати підходи до класифікації прав і свобод людини і громадянина.</p> <p>Джерела: 23, 24, 25.</p>	2
2	<p>Міжнародне право прав людини як галузь міжнародного права. сутність міжнародного права прав людини як галузі міжнародного права, визначити поняття та класифікацію міжнародно-правових стандартів прав людини, чітке формулювання термінологічних особливостей „забезпечення” і „захисту” прав і свобод людини. Міжнародна нормативно-правова база, яка існує у сфері прав людини: конвенційний (матеріально-правовий) механізм – норми договорів, що містять зобов’язання держав щодо визнаних ними формальних прав людини; та 2) інституційний (процесуально-правовий) механізм – договірні норми, що регламентують структуру та порядок функціонування контрольних, імплементаційних механізмів, призначених забезпечити виконання цих зобов’язань. Поняття міжнародного контролю за здійсненням та захистом прав людини.</p> <p>Джерела: 24, 25, 26.</p>	2
3	<p>Захист прав людини в діяльності ООН. Інституційна та нормативно-правова основа універсальної системи захисту прав людини. Організація об’єднаних націй в системі захисту прав людини. Статут ООН. Статутні та допоміжні органи ООН у сфері захисту прав людини, їх процедури. Верховний комісар та інші посадові особи ООН з прав людини. Договірні (конвенційні) органи ООН з прав людини, їх процедури. Розгляд індивідуальних повідомлень про порушення прав людини. Встановлення прийнятності повідомлення. Процедура розгляду.</p> <p>Джерела: 39, 40, 43.</p>	2
4	<p>Європейська система захисту прав людини. поняття і зміст Європейської системи захисту прав людини, історію формування Європейської системи захисту прав людини. Знати Європейську конвенція захисту прав людини і основоположних свобод, Європейську соціальну хартію. Рада Європи. Європейський суд з прав людини. Формування ЄСПЛ. Фінансування ЄСПЛ. Повноваження ЄСПЛ. Провадження в ЄСПЛ. Прийнятність справи. Позови до ЄСПЛ. Виконання рішення ЄСПЛ.</p> <p>Джерела: 29, 31, 32.</p>	2
5	<p>Сутність та обсяг основних прав, передбачених Конвенцією про захист прав людини та основоположних свобод 1950 року. Позитивні та негативні зобов’язання держав щодо забезпечення та захисту конвенційних прав. Сутність та види основних прав та свобод, передбачених Конвенцією про захист прав людини та основоположних свобод 1950 року, принципи тлумачення статей Конвенції, обсяг</p>	2

	<p>зобов'язань держави щодо забезпечення, реалізації та захисту основних конвенційних прав, позитивні та негативні зобов'язання держави, законність, відповідність та необхідність втручання держави в гарантовані конвенцією права, порушення державою конвенційних прав людини. Джерела: 32, 33 34.</p>	
6	<p>Право на життя (ст.2), свободу та особисту недоторканність (ст.5). право на життя, визначити поняття «життя» і «право на життя», охарактеризувати смертну кару в контексті права на життя, систему виключень із загальної заборони позбавлення життя, поняття «абсолютно необхідного» застосування сили, поняття «строгої співрозмірності» застосовуваної сили досягненню цілей. Право на свободу та особисту недоторканність. Заборона довільних арештів та утримання під вартою. Джерела: 9, 24, 27, 32.</p>	2
7	<p>Заборона катувань, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження чи покарання (ст.3). Заборона дискримінації (ст.14). право на фізичну недоторканність: заборона катувань та іншого жорстокого, нелюдського або такого, що принижує гідність, видів поводження і покарання, катування та інші жорстокі, нелюдські або такі, що принижують гідність, види поводження і покарання: визначення поняття, критерії розмежування, неприпустимість застосування в діяльності правоохоронних органів так званих методів сенсорної депривації. Сутність та види дискримінації. Обсяг та складові заборони дискримінації. Джерела: 9, 39, 32, 33.</p>	2
8	<p>Право на повагу до приватного та сімейного життя, житла та кореспонденції (ст.8). Право на власність (ст.1 Протоколу №1). право на повагу приватного життя, недоторканності житла і таємниці кореспонденції. Визначення поняття «приватне життя». Умови допустимості втручання в приватне життя. Легітимність мети втручання, дотримання балансу інтересів індивіда і суспільства. Поняття і межі житла. Поняття «необґрунтованого обшуку». Поняття кореспонденції. Прослуховування телефонних переговорів. Право на власність. Обсяг та складові права на власність. Джерела: 9, 33, 34.</p>	2
9	<p>Свобода думки, совісті та релігії (ст.9). Свобода вираження поглядів, зібрань та об'єднань (ст.ст. 10,11). право на свободу думки, совісті і релігії, обсяг та складові права на свободу думки, совісті та релігії. Зобов'язання держави щодо права на свободу думки, совісті та релігії. Практика Європейського суду з прав людини щодо права на свободу думки, совісті та релігії (справа Коккінакіс проти Греції 1993р.) Право на свободу вираження поглядів. Обсяг та складові права на свободу вираження поглядів. Джерела: 9, 32, 33, 36.</p>	2
10	<p>Право на справедливий суд та ефективний засіб юридичного захисту (ст.6). право на справедливий судовий розгляд. Концепція справедливого судового розгляду. Мінімальний процедурний захист. Покарання виключно на підставі закону. Nullumcrimen, nullapoenasinelege. Право на ефективний засіб юридичного захисту. Джерела: 9, 33, 34, 37.</p>	2
11	<p>Правомірне обмеження прав людини під час надзвичайного стану. Відступ держав від зобов'язань в галузі прав людини. поняття та</p>	2

	міжнародно-правове регулювання правомірною обмеження прав людини. Обмеження прав людини за надзвичайних умов (дерогація). Матеріальні та процесуальні умови дeroгації. Критерії оцінки цих умов. Джерела: 38, 45.	
12	Міжнародний захист прав людини під час збройних конфліктів. застосування міжнародних стандартів прав людини у період збройних конфліктів. Особливості міжнародного гуманітарного права. Принцип <i>lex specialis</i> в міжнародному гуманітарному праві. Джерела МГП. Жевеневські конвенції 1949 року. Захист поранених і хворих у діючих арміях. Захист поранених, хворих та постраждалих осіб зі складу збройних сил на морі. Захист військовополонених. Захист цивільного населення під час війни, захист жінок та дітей. Джерела: 38, 42, 49.	2
13	Захист прав людини, що здійснює ОБСЄ. застосування міжнародних стандартів прав людини у період збройних конфліктів та місцем ОБСЄ як найбільшої регіональної організації. Історія формування та розвитку ОБСЄ. Три виміри або так звані «три кошики» безпеки ОБСЄ. Процедура співробітництва «Віденський механізм» як досягнення держав-учасниць ОБСЄ. Копенгагенська нарада 1990 року. Джерела: 41, 56.	2
Всього за восьмий семестр		26

5.2. Зміст семінарських занять

Номер семінарського заняття	Тема семінарського заняття	Кількість годин
Восьмий семестр		
1	Права людини в історії політико-правової думки. Сутність та класифікація прав людини. Загальні положення про права людини. Поняття прав людини, концепції прав людини: до і після Другої світової війни, розрізняти види концепції, а саме: універсальна концепція прав людини і природно-правова концепція прав людини, охарактеризувати підходи до класифікації прав і свобод людини і громадянина. Джерела: 23, 24, 25.	2
2	Міжнародне право прав людини як галузь міжнародного права. сутність міжнародного права прав людини як галузі міжнародного права, визначити поняття та класифікацію міжнародно-правових стандартів прав людини, чітко формулювання термінологічних особливостей „забезпечення” і „захисту” прав і свобод людини. Міжнародна нормативно-правова база, яка існує у сфері прав людини: конвенційний (матеріально-правовий) механізм – норми договорів, що містять зобов'язання держав щодо визнаних ними формальних прав людини; та 2) інституційний (процесуально-правовий) механізм – договірні норми, що регламентують структуру та порядок функціонування контрольних, імплементаційних механізмів, призначених забезпечити виконання цих зобов'язань. Поняття міжнародного контролю за здійсненням та захистом прав людини. Джерела: 24, 25, 26.	2

3	<p>Захист прав людини в діяльності ООН. Інституційна та нормативноправова основа універсальної системи захисту прав людини. Організація об'єднаних націй в системі захисту прав людини. Статут ООН. Статутні та допоміжні органи ООН у сфері захисту прав людини, їх процедури. Верховний комісар та інші посадові особи ООН з прав людини. Договірні (конвенційні) органи ООН з прав людини, їх процедури. Розгляд індивідуальних повідомлень про порушення прав людини. Встановлення прийнятності повідомлення. Процедура розгляду.</p> <p>Джерела: 39, 40, 43.</p>	2
4	<p>Європейська система захисту прав людини. поняття і зміст Європейської системи захисту прав людини, історію формування Європейської системи захисту прав людини. Знати Європейську конвенція захисту прав людини і основоположних свобод, Європейську соціальну хартію. Рада Європи. Європейський суд з прав людини. Формування ЄСПЛ. Фінансування ЄСПЛ. Повноваження ЄСПЛ. Провадження в ЄСПЛ. Прийнятність справи. Позови до ЄСПЛ. Виконання рішення ЄСПЛ.</p> <p>Джерела: 29, 31, 32.</p>	2
5	<p>Сутність та обсяг основних прав, передбачених Конвенцією про захист прав людини та основоположних свобод 1950 року. Позитивні та негативні зобов'язання держав щодо забезпечення та захисту конвенційних прав. Сутність та види основних прав та свобод, передбачених Конвенцією про захист прав людини та основоположних свобод 1950 року, принципи тлумачення статей Конвенції, обсяг зобов'язань держави щодо забезпечення, реалізації та захисту основних конвенційних прав, позитивні та негативні зобов'язання держави, законність, відповідність та необхідність втручання держави в гарантовані конвенцією права, порушення державою конвенційних прав людини.</p> <p>Джерела: 32, 33 34.</p>	2
6	<p>Право на життя (ст.2), свободу та особисту недоторканність (ст.5). право на життя, визначити поняття «життя» і «право на життя», охарактеризувати смертну кару в контексті права на життя, систему виключень із загальної заборони позбавлення життя, поняття «абсолютно необхідного» застосування сили, поняття «строкої співрозмірності» застосовуваної сили досягненню цілей. Право на свободу та особисту недоторканність. Заборона довільних арештів та утримання під вартою.</p> <p>Джерела: 9, 24, 27, 32.</p>	2
7	<p>Заборона катувань, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження чи покарання (ст.3). Заборона дискримінації (ст.14). право на фізичну недоторканність: заборона катувань та іншого жорстокого, нелюдського або такого, що принижує гідність, видів поводження і покарання, катування та інші жорстокі, нелюдські або такі, що принижують гідність, види поводження і покарання: визначення поняття, критерії розмежування, неприпустимість застосування в діяльності правоохоронних органів так званих методів сенсорної депривації. Сутність та види дискримінації. Обсяг та складові заборони дискримінації.</p> <p>Джерела: 9, 39, 32, 33.</p>	2

8	Право на повагу до приватного та сімейного життя, житла та кореспонденції (ст.8). Право на власність (ст.1 Протоколу №1). право на повагу приватного життя, недоторканності житла і таємниці кореспонденції. Визначення поняття «приватне життя». Умови допустимості втручання в приватне життя. Легітимність мети втручання, дотримання балансу інтересів індивіда і суспільства. Поняття і межі житла. Поняття «необґрунтованого обшуку». Поняття кореспонденції. Прослуховування телефонних переговорів. Право на власність. Обсяг та складові права на власність. Джерела: 9, 33, 34.	2
9	Свобода думки, совісті та релігії (ст.9). Свобода вираження поглядів, зібрань та об'єднань (ст.ст. 10,11). право на свободу думки, совісті і релігії, обсяг та складові права на свободу думки, совісті та релігії. Зобов'язання держави щодо права на свободу думки, совісті та релігії. Практика Європейського суду з прав людини щодо права на свободу думки, совісті та релігії (справа Коккінакіс проти Греції 1993р.) Право на свободу вираження поглядів. Обсяг та складові права на свободу вираження поглядів. Джерела: 9, 32, 33, 36.	2
10	Право на справедливий суд та ефективний засіб юридичного захисту (ст.6). право на справедливий судовий розгляд. Концепція справедливого судового розгляду. Мінімальний процедурний захист. Покарання виключно на підставі закону. Nullumcrimen, nullaroenasinelege. Право на ефективний засіб юридичного захисту. Джерела: 9, 33, 34, 37.	2
11	Правомірне обмеження прав людини під час надзвичайного стану. Відступ держав від зобов'язань в галузі прав людини. поняття та міжнародно-правове регулювання правомірного обмеження прав людини. Обмеження прав людини за надзвичайних умов (дерогація). Матеріальні та процесуальні умови дeroгації. Критерії оцінки цих умов. Джерела: 38, 45.	2
12	Міжнародний захист прав людини під час збройних конфліктів. застосування міжнародних стандартів прав людини у період збройних конфліктів. Особливості міжнародного гуманітарного права. Принцип <i>lex specialis</i> в міжнародному гуманітарному праві. Джерела МГП. Жевеневські конвенції 1949 року. Захист поранених і хворих у діючих арміях. Захист поранених, хворих та постраждалих осіб зі складу збройних сил на морі. Захист військовополонених. Захист цивільного населення під час війни, захист жінок та дітей. Джерела: 38, 42, 49.	2
13	Захист прав людини, що здійснює ОБСЄ. застосування міжнародних стандартів прав людини у період збройних конфліктів та місцем ОБСЄ як найбільшої регіональної організації. Історія формування та розвитку ОБСЄ. Три виміри або так звані «три кошики» безпеки ОБСЄ. Процедура співробітництва «Віденський механізм» як досягнення держав-учасниць ОБСЄ. Копенгагенська нарада 1990 року. Джерела: 41, 56.	2
Всього за восьмий семестр		26

5.3. Зміст практичних занять

Номер практичного заняття	Тема практичного заняття	Кількість годин
1	Підготовка позовів до Європейського суду з прав людини щодо порушення свободи та особистої недоторканності людини	2
2	Підготовка позовів до Європейського суду з прав людини щодо проведення правоохоронними органами держави довільних арештів та утримання під вартою	2
3	Підготовка позовів до Європейського суду з прав людини щодо порушення приватного та сімейного життя, житла та кореспонденції	2
4	Підготовка позовів до Європейського суду з прав людини щодо порушення права власності, володіння, користування та розпорядження власністю	2
5	Підготовка позовів до Європейського суду з прав людини щодо порушення свободи думки, совісті та релігії	2
6	Підготовка позовів до Європейського суду з прав людини щодо катувань, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження чи покарання	2
7	Підготовка позовів до Європейського суду з прав людини щодо обмеження прав людини під час надзвичайного стану та збройних конфліктів	1
	Всього за восьмий семестр	13

5.4. Зміст самостійної (індивідуальної) роботи

Самостійна робота студентів денної форми навчання полягає у систематичному опрацюванні програмного матеріалу, підготовці до семінарських занять, тестування з теоретичного матеріалу, виконанні індивідуальних завдань.

На самостійне опрацювання студентів у сьомому семестрі виносяться нормативно-правові документи, які регулюють окремі правові відносини., з яких вони пишуть реферати в обсязі 15-18 сторінок і захищають у визначені строки. Керівництво самостійною роботою здійснює викладач згідно з розкладом консультацій в позаурочний час.

Протягом семестру студент готує 1 реферат, тему якого вибирає самостійно із запропонованого йому тематичного переліку.

Номер тижня	Вид самостійної роботи	К-ть годин
	Восьмий семестр	
1	Опрацювання лекційного матеріалу та завдання для самостійної роботи «Права людини в історії політико-правової думки. Сутність та класифікація прав людини. Загальні положення про права людини», підготовка до семінарського заняття за темою №1	4
2	Опрацювання лекційного матеріалу та завдання для самостійної роботи «Міжнародне право прав людини як галузь міжнародного права», підготовка до семінарського заняття за темою №2.	4
3	Опрацювання лекційного матеріалу та завдання для самостійної роботи «Захист прав людини в діяльності ООН. Інституційна та нормативно-правова основа універсальної системи захисту прав людини», підготовка до семінарського заняття за темою №3	7
4	Опрацювання лекційного матеріалу та завдання для самостійної роботи «Європейська система захисту прав людини» підготовка до семінарського заняття за темою №4, підготовка до тестового контролю за темами № 1-4	7
5	Опрацювання лекційного матеріалу та завдання для самостійної роботи	7

6	«Сутність та обсяг основних прав, передбачених Конвенцією про захист прав людини та основоположних свобод 1950 року. Позитивні та негативні зобов'язання держав щодо забезпечення та захисту конвенційних прав», підготовка до семінарського заняття за темою №5 Опрацювання лекційного матеріалу та завдання для самостійної роботи «Право на життя (ст.2), свободу та особисту недоторканність (ст.5)», підготовка до семінарського заняття за темою №6	7
7	Опрацювання лекційного матеріалу та завдання для самостійної роботи «Заборона катувань, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поведження чи покарання (ст.3). Заборона дискримінації (ст.14)», підготовка до семінарського заняття за темою №7	7
8	Опрацювання лекційного матеріалу та завдання для самостійної роботи «Право на повагу до приватного та сімейного життя, житла та кореспонденції (ст.8). Право на власність (ст.1 Протоколу №1)», підготовка до семінарського заняття за темою № 8	7
9	Опрацювання лекційного матеріалу та завдання для самостійної роботи «Свобода думки, совісті та релігії (ст.9). Свобода вираження поглядів, зібрань та об'єднань (ст.ст. 10,11)», підготовка до семінарського заняття за темою № 9	7
10	Опрацювання лекційного матеріалу та завдання для самостійної роботи «Право на справедливий суд та ефективний засіб юридичного захисту (ст.6)», підготовка до семінарського заняття за темою № 10	7
11	Опрацювання лекційного матеріалу та завдання для самостійної роботи «Правомірне обмеження прав людини під час надзвичайного стану. Відступ держав від зобов'язань в галузі прав людини», підготовка до семінарського заняття за темою № 11	7
12	Опрацювання лекційного матеріалу та завдання для самостійної роботи «Міжнародний захист прав людини під час збройних конфліктів», підготовка до семінарського заняття за темою № 12, підготовка до захист реферату	7
13	Опрацювання лекційного матеріалу та завдання для самостійної роботи «Особливості кримінальної відповідальності та покарання неповнолітніх», підготовка до семінарського заняття за темою № 13	7
Разом за 8-ий семестр:		85

5.4. Орієнтовна тематика індивідуального завдання для самостійної роботи студентів

Важливим принципом самостійної роботи є індивідуальна робота кожного студента. Її призначенням є: поглиблення теоретичних знань, отриманих на лекціях; заохочення студентів до аналізу нормативно-правових джерел, активної творчої роботи із опрацюванням рекомендованої літератури; забезпечення майбутніх фахівців усіх напрямів підготовки знаннями основних правових положень, що стосуються їх професійної діяльності; формування у студентів вміння орієнтуватися в нормативних джерелах; вироблення у майбутніх спеціалістів практичних навичок реалізації норм чинного законодавства.

Індивідуальна робота передбачає підготовку реферату з обраної студентом тематики а також підготовку до семінарсько-практичних занять протягом семестру.

Виконання індивідуального завдання включає в себе п'ять основних етапів:

- 1) вибір теми дослідження;
- 2) підбір матеріалів;
- 3) опрацювання літератури;
- 4) написання тексту;
- 5) оформлення роботи.

Індивідуальна робота є складовою вивчення змісту навчальної дисципліни та будується на репродуктивному, репродуктивно-творчому та творчо-пошуковому рівнях. Вона сприяє розвитку творчої активності студентів, прищеплює навички, необхідні для самоосвіти, пошуку шляхів вдосконалення професійної діяльності після закінчення навчання.

Теми індивідуальної роботи мають науково-дослідний характер, підвищену складність, виступають певним тематичним доповненням семінарського заняття, методом поглибленої

підготовки до нього і можуть готуватись у вигляді реферативних повідомлень.

Реферат готується у письмовому викладі, має науковий характер і здійснюється шляхом аналізу різних інформаційних джерел. Темі рефератів наведені у планах семінарських занять. Він повинен мати чітку логічну побудову і повинен містити наступні елементи:

1. Титульний аркуш.
2. План роботи із зазначенням сторінок початку кожного з розділів.
3. Вступ на 1–2 сторінки (аналізується проблема та стан її дослідження науковцями).
4. Основна частина обсягом 8–10 сторінок (викладається основний матеріал).
5. Висновки на 1–2 сторінки.
6. Перелік використаних джерел.
7. Реферат може містити додатки, переліки умовних скорочень тощо.

У вступі обґрунтовується актуальність обраної теми, дається коротка характеристика сучасного стану і наукової розробки проблеми (питання), що розглядатиметься в рефераті, формулюється мета роботи, а також здійснюється короткий огляд джерел, використаних студентом.

Основна частина передбачає розкриття змісту обраної теми, її основних питань і проблем. Головною вимогою є аналіз проблем, відображених у літературі, висвітлення різних позицій науковців та їх критичний аналіз. При підготовці студенту студент повинен продемонструвати вміння самостійно робити висновки на основі вивчених нормативно-правових актів та літератури й узагальнювати матеріал. Основна частина може складатися з двох–трьох розділів.

У заключній частині у стислому вигляді подаються висновки, які містять короткий підсумок проведеного дослідження, тобто є коротким резюме реферату, а також підтверджується вирішення поставлених завдань і досягнення мети. Тут повинні надаватись рекомендації і пропозиції щодо практичного розв'язання розглянутих проблем. Наприкінці реферату вміщують список використаних джерел, додатки (за необхідності). Складові частини роботи мають логічно поєднуватися і відповідати одна одній.

Література з теми реферату повинна мати пізнавальне значення у контексті вивчення та осмислення дисципліни, тому до списку варто включати монографії, статті з наукових журналів, навчальні посібники, що рекомендовані навчальною та робочою програмами або знайдені автором роботи, документальні та інформаційні джерела тощо. Матеріали у списку слід оформляти згідно з державними стандартами України.

Робота виконується на стандартних аркушах ф. А4 грамотно, без помарок і виправлень. Скорочення слів, окрім узвичаєних абревіатур, не допускається. Текст розміщують на одній стороні аркуша, залишаючи поля з усіх боків по 2 см.

Першою сторінкою реферату є титульний аркуш, де вказується тема, прізвище, ім'я та по-батькові автора, спеціальність, курс, група. На другій сторінці повинен бути наведений план реферату із зазначенням сторінок, де починаються відповідні розділи. Кожний розділ починається з нової сторінки. Сторінки нумеруються, починаючи з титульного аркуша, однак номери проставляються тільки з другої сторінки (таким чином, вступ зазвичай починається на 3-й сторінці). Розділи основної частини нумеруються арабськими цифрами, параграфи – цифрою розділу і параграфу через крапку (1.2, 2.2 і т.п.). Вступ і висновки не нумеруються.

Назву таблиць вказують зверху над таблицею, а назву малюнків розміщують під малюнком. Нумерація таблиць і малюнків може бути наскрізною по всій роботі.

При підготовці реферату ставиться наступна мета:

- систематизація, закріплення та розширення отриманих теоретичних знань за фахом і їхнім застосуванням для постановки і рішення конкретних наукових і прикладних (практичних) завдань;
- поглиблення навичок ведення самостійної роботи, оволодіння сучасними методами постановки і аналізу проблем;
- вміння критично аналізувати літературу, творчо обговорювати результати роботи, вести наукову полеміку.

Реферативна робота повинна:

- мати творчий характер з використанням актуальних статистичних даних і діючих нормативних правових актів;
- відповідати вимогам логічного і чіткого викладу матеріалу, доказовості і вірогідності фактів;
- відображати вміння студента користуватися раціональними прийомами пошуку, відбору, обробки та систематизації інформації, здатності працювати з нормативно-правовими актами.

Індивідуальне завдання студенти виконують під керівництвом викладача, що проводить у них

практичні заняття за тематикою, яка подається у цих методичних вказівках. Якість виконання враховується при підсумковому контролі.

Тематика рефератів (восьмий семестр)

1. Категорія прав людини в історії держави та права.
2. Особливості виникнення та формування поколінь прав людини.
3. Захист прав людини в діяльності Ліги Націй.
4. Формування принципу універсальності прав людини після другої світової війни.
5. Особливості формування міжнародного права прав людини як окремої галузі міжнародного права.
6. Загальна Декларація прав людини (1948) як джерело універсальних міжнародно-правових стандартів прав людини.
7. Міжнародний пакт про громадянські і політичні права (1966) про стандарти прав людини.
8. Форми нагляду Комітету ООН з прав людини за виконанням державами своїх зобов'язань відповідно до Міжнародного пакту про громадянські і політичні права.
9. Співробітництво Комітету ООН з прав людини з міжнародними неурядовими організаціями.
10. Повноваження спеціалізованих установ ООН з прав людини: ЮНІСЕФ, ЮНЕСКО, МОТ.
11. Прецедентне право Ради Європи: поняття та проблеми імплементації в Україні.
12. Правова природа рішень ЄСПЛ.
13. Проблема виконання рішень ЄСПЛ в Україні, сутність та особливості пілотних рішень.
14. Проблематика із здійснення захисту прав людини у Африканських країнах.
15. Створення Організації Африканської Єдності (ОАЄ). Статут ОАЄ.
16. Боротьба з будь-яким проявом політики, заснованої на принципах расової дискримінації. Досвід та перспективи ОАЄ.
17. Підходи щодо участі арабських держав до міжнародних договорів у сфері захисту прав людини.
18. Арабські неурядові організації як основа міжарабського механізму захисту прав людини.
19. Арабська хартія прав людини, місце та значення.
20. Історія формування міжамериканської системи захисту прав людини.
21. Американська декларація як перший міжнародний документ, в якому були проголошені основні політичні, громадянські, економічні, соціальні і культурні права.
22. Американська декларація, Американської конвенції їх співвідношення.
23. Історія формування системи захисту прав людини в Асоціації держав Південно-Східної Азії.
24. АСЕАН місце та значення в системі міжнародного захисту прав людини.
25. Співдружність Незалежних Держав, криза та шляхи вирішення проблематики захисту прав людини.
26. Види та обсяг основних конвенційних прав.
27. Позитивні права та негативні зобов'язання.
28. Законність, відповідність та необхідність втручання держави у здійснення конвенційних прав на прикладі окремих справ, розглянутих ЄСПЛ.
29. Смертна кара в контексті забезпечення права на життя.
30. Межі та підстави порушення права на особисту недоторканність.
31. Проблемні питання права на життя (евтаназія, аборти).
32. Каткування та інші жорстокі, нелюдські або такі, що принижують гідність, види поведінки і покарання: визначення поняття, критерії розмежування.
33. Стаття 3 Європейської конвенції: огляд рішень проти України.
34. Депортація, імміграція і право на сімейне життя.
35. "Мирне володіння" своїм майном.
36. Свобода преси. Ліцензування діяльності радіомовних і телевізійних підприємств.
37. Свобода слова в області висловлювань комерційного характеру.
38. Обмеження прав і свобод за надзвичайних умов (дерогація).
39. Матеріальні та процесуальні умови дeroгації.
40. Огляд рішень проти України щодо статті 6 Конвенції.
41. Обмеження прав і свобод за надзвичайних умов (дерогація).
42. Матеріальні та процесуальні умови дeroгації.
43. Практика ЄСПЛ щодо відступу від зобов'язань.
44. Відступ України від зобов'язань в галузі прав людини в контексті анексії АРК та збройного

- конфлікту на сході.
45. Обмеження прав і свобод за збройного конфлікту.
 46. Заборона й обмеження визначених засобів і методів ведення війни.
 47. Нейтралітет у війні. Ведення морської війни.
 48. ОБСЄ від переговорів до найбільшої регіональної організації.
 49. ЄС і ОБСЄ співпраця та подальший розвиток.
 50. ОБСЄ цілі та завдання на східних територіях України.

6. Технології та методи навчання

Процес навчання з дисципліни ґрунтується на використанні традиційних та сучасних технологій, зокрема: лекції (з використанням методів проблемного навчання і візуалізації); семінарські заняття (з використанням методів комп'ютерного моделювання, тренінгів, майстер-класів, практикумів), самостійна робота (індивідуальні завдання; курсове проектування) і мають за мету – оволодіння студентами спеціальною термінологією і набуття ними практичних навичок вирішення юридичних питань.

7. Методи контролю

Поточний контроль здійснюється під час лекційних та семінарських занять, а також у дні проведення контрольних заходів, встановлених робочою програмою і графіком навчального процесу. При цьому використовуються такі методи поточного контролю:

- усне опитування знання теоретичного матеріалу;;
- захист рефератів;
- тестовий контроль теоретичного матеріалу з теми;
- презентація індивідуальних завдань;
- виконання домашніх завдань.

При виведенні підсумкової семестрової оцінки враховуються результати як поточного контролю, так і підсумкового контрольного заходу, який проводиться методом тестування з усього матеріалу дисципліни. Студент, який набрав позитивний середньозважений бал за поточну роботу і не здав підсумковий контрольний захід (іспит), вважається невстигаючим.

8. Оцінювання результатів навчання здобувачів

Кожний вид роботи з дисципліни оцінюється за **чотирибальною** шкалою. Семестрова підсумкова оцінка визначається як середньозважена з усіх видів навчальної роботи, виконаних і зданих **позитивно** з урахуванням коефіцієнта вагомості. Вагові коефіцієнти змінюються залежно від структури дисципліни і важливості окремих видів її робіт.

Оцінка, яка виставляється за семінарське заняття, складається з таких елементів: знання студентом відповідного теоретичного матеріалу з теми; вільне володіння студентом спеціальною термінологією і уміння професійно обґрунтувати прийняті конструктивні рішення; своєчасний захист реферату.

Засвоєння студентом теоретичного матеріалу з дисципліни оцінюється тестуванням. Виконання індивідуального завдання завершується його презентацією у терміни, встановлені графіком самостійної роботи.

Оцінювання знань студентів здійснюється за такими критеріями:

Оцінка за національною шкалою	Узагальнений критерій
Відмінно	Студент глибоко і у повному обсязі опанував зміст навчального матеріалу, легко в ньому орієнтується і вміло використовує понятійний апарат; уміє пов'язувати теорію з практикою, вирішувати практичні завдання, впевнено висловлювати і обґрунтовувати свої судження. Відмінна оцінка передбачає грамотний, логічний виклад відповіді (як в усній, так і у письмовій формі), якісне зовнішнє оформлення роботи. Студент не вагається при видозміні запитання, вміє робити детальні та узагальнюючі висновки. При відповіді допустив дві–три несуттєві похибки .
Добре	Студент виявив повне засвоєння навчального матеріалу, володіє понятійним

	апаратом, орієнтується у вивченому матеріалі; свідомо використовує теоретичні знання для вирішення практичних задач; виклад відповіді грамотний, але у змісті і формі відповіді можуть мати місце окремі неточності, нечіткі формулювання закономірностей тощо. Відповідь студента має будуватися на основі самостійного мислення. Студент у відповіді допустив дві–три <i>несуттєві помилки</i> .
Задовільно	Студент виявив знання основного програмного матеріалу в обсязі, необхідному для подальшого навчання та практичної діяльності за професією, справляється з виконанням практичних завдань, передбачених програмою. Як правило, відповідь студента будується на рівні репродуктивного мислення, студент має слабкі знання структури курсу, допускає неточності і <i>суттєві помилки</i> у відповіді, вагається при відповіді на видозмінене запитання. Разом з тим набув навичок, необхідних для виконання нескладних практичних завдань, які відповідають мінімальним критеріям оцінювання і володіє знаннями, що дозволяють йому під керівництвом викладача усунути неточності у відповіді.
Незадовільно	Студент виявив розрізнені, безсистемні знання, не вміє виділяти головне і другорядне, допускається помилок у визначенні понять, перекручує їх зміст, хаотично і невпевнено викладає матеріал, не може використовувати знання при вирішенні практичних завдань. Як правило, оцінка "незадовільно" виставляється студенту, який не може продовжити навчання без додаткової роботи з вивчення дисципліни.

Система поточного та підсумкового контролю

Поточний контроль здійснюється під час лекційних та семінарських занять, а також у дні проведення контрольних заходів, встановлених робочим планом дисципліни. Семестровий контроль проводиться у формі заліку. При цьому при виведенні остаточної оцінки враховуються результати поточного контролю.

Процес оцінювання підготовленості студента можна розділити на такі етапи:

- перевірка знань і розуміння фізичної суті інформаційного мінімуму з курсу;
- вміння використати цей мінімум для вирішення практичних завдань;
- творчо проникнути в зміст інформації і вміти її розширити, тобто додати нові знання.

Визначальним критерієм позитивної оцінки знань є інформаційний рівень. Студент повинен не лише пам'ятати та відтворити заучене, а вміти творчо осмислити повний обсяг інформації.

Перший етап оцінювання направлений на визначення знань інформаційного мінімуму. Якщо студент твердо засвоїв визначену навчальним планом суму формальних знань, то це означає, що він вміє використати їх при вирішенні різних питань в організації діяльності господарюючих суб'єктів.

Перед вивченням дисципліни, як правило, проводиться вхідний контроль знань з дисципліни "Українське державотворення".

При цьому необхідно встановити рівні та критерії сформованості знань щодо змісту навчальних елементів. Такими рівнями є:

Ознайомчо-орієнтовний (ОО) – особа має орієнтовне уявлення щодо понять, які вивчаються, здатна: відтворювати формулювання визначень основних правових положень; орієнтуватись в окремих галузях права; знати теоретичні основи правового регулювання суспільних відносин.

Понятійно-аналітичний (ПА) – особа має чітке уявлення щодо навчального об'єкту, здатна здійснювати смислове виділення, пояснення вибору певних норм правил при практичному вирішенні, обґрунтувати свої доводи із використання господарського кодексу України. Може чітко використовувати основні положення нормативно-правових актів, які регулюють діяльність господарюючих суб'єктів.

Продуктивно-синтетичний (ПС) – особа має глибоке розуміння щодо навчального об'єкту, здатна генерувати основні правові положення господарського законодавства в існуючу правову систему, переносити раніше засвоєні знання на нестандартні ситуації при розгляді спорів між суб'єктами господарської діяльності. Тобто на цьому рівні студент повинен на основі теоретичних знань вміти застосовувати норми господарського права при вирішенні спорів між господарюючими суб'єктами.

Структурування дисципліни за видами робіт і оцінювання результатів навчання

студентів сьомому семестрі за ваговими коефіцієнтами

Аудиторна робота		Самостійна, індивідуальна робота	Семестровий контроль
8-й семестр			
Семінарські заняття	Тестовий контроль:		Іспит (0,4)
	Т К		
ВК:	0,4	0,1	

Примітка: ТК – тестовий контроль; УО- усне опитування, КР- контрольна робота; ВК – ваговий коефіцієнт.

Оцінювання тестових завдань

Тестове завдання для кожного студента складається з десяти тестів, кожен з яких оцінюється чотирма балами. Максимальна сума балів, яку може набрати студент, складає 20.

Оцінювання здійснюється за чотирибальною шкалою.

Відповідність набраних балів за тестове завдання оцінці, що виставляється студенту, представлена у нижченаведеній таблиці.

Сума балів за тестове завдання	1 - 10	11-20	21-30	31-40
Оцінка	2	3	4	5

Якщо відповідь на тестове завдання має 2-3 правильних значення, а студент зумів вказати частину з них, то сума балів у цьому випадку буде пропорційна кількості правильних відповідей. Наприклад, у тесті є три правильних відповіді, а студент вказав лише дві з них, тоді він отримує за тестове завдання два бали з трьох.

На тестування відводиться 15 хвилин. Правильні відповіді студент записує у талоні відповідей. При цьому усі графи для відповідей повинні бути заповнені цифрами, що відповідають правильним, на погляд студента, відповідям. Через 15 хвилин студенти здають викладачу завдання з талонами відповідей. Викладач на наступному занятті оголошує результати тестування.

Якщо студент отримав негативну оцінку, то він повинен перездати її у встановленому порядку, але обов'язково до терміну наступного контролю. У випадку, коли студент не виконав індивідуальний план з дисципліни у заплановані терміни без поважних причин, то під час відпрацювання заборгованості при позитивній відповіді йому виставляється мінімальна оцінка „задовільно”.

Тестові завдання за темами

1. Соціальні права особи характеризуються:
 - а) меншою формальною визначеністю у порівнянні з громадянськими і політичними правами
 - б) незалежністю можливості їх державного забезпечення від наявних економічних ресурсів
 - в) належністю до „ прав третього покоління”
2. Європейська соціальна хартія була прийнята в межах:
 - а) СНД
 - б) ЄС
 - в) Ради Європи
3. Сторонами соціально-партнерських відносин є:
 - а) представники профспілок і представники роботодавців
 - б) уряд та представники профспілок
 - в) уряд, представники профспілок та представники роботодавців
4. Міжнародне право захисту прав людини сформувалось як самодостатня галузь міжнародного права:
 - а) за часів Ліги Націй
 - б) Після II Світової війни
 - в) після розпаду Радянського Союзу

5. «Міжнародний Біль про права» ґрунтується на торіі:
- а) позитивного права
 - б) природного права
 - в) конвергенції
6. Міжнародні Пакти про права людини 1966 року структуровані на підставі класифікації прав людини:
- а) за характером людських потреб
 - б) за значенням прав для їх носія
 - в) за сферами життєдіяльності суспільства
7. Правом подавати скарги до Комітету ООН з прав людини наділені лише індивіди які знаходяться під юрисдикцією держави-учасниці Факультативного протоколу до:
- а) Загальної Декларації прав людини
 - б) Міжнародного пакту про громадянські і політичні права
 - в) Міжнародного пакту про соціальні, економічні і культурні права
 - г) європейської конвенції про захист прав людини та основних свобод
8. „Політичним” органом з прав людини, що складається з представників держав є:
- а) Комітет ООН з прав людини
 - б) Комісія ООН з прав людини
 - в) обидва вищезазначені органи з прав людини
9. Комісія ООН з прав людини:
- а) обмежує свою контролюючу діяльність категорією громадянських і політичних прав людини та їх порушеннями
 - б) обмежує свою діяльність категорією економічних та соціальних прав людини та їх порушеннями
 - в) не обмежує свою контролюючу діяльність жодною окремою категорією прав людини
10. Міжнародна організація праці, ЮНЕСКО, ВООЗ – це:
- а) незалежні міжнародні організації, діяльність яких спрямована на захист прав людини
 - б) спеціалізовані установи ООН, сфера діяльності яких пов'язана з правами людини
 - в) органи Організації Об'єднаних націй
11. Система захисту прав людини, що існує в рамках ООН являє собою:
- а) систему захисту прав людей, що охоплює Західну Європу і США
 - б) універсальну інституційну систему прав людини
 - в) систему захисту прав людини, що існує на регіональному рівні
12. Органами ООН, до компетенції яких безпосередньо належать питання прав людини не є:
- а) Економічна та Соціальна Рада
 - б) Генеральна Асамблея
 - в) Верховна Палата ООН з прав людини
 - г) Верховний комісар ООН з прав людини
13. Який із зазначених Міжнародно-правовий актів характеризується найбільш розвинутим контрольним механізмом щодо дотримання його положень:

- а) Європейська Конвенція з прав людини та основних свобод
- б) Загальна Декларація прав людини
- в) Міжнародний пакт про соціальні, економічні і культурні права

14. Основним міжнародно-правовим актом, прийнятим в межах Європи, щодо захисту соціально-економічних прав є:

- а) Європейська Соціальна Конвенція
- б) Європейський Соціальний Пакт
- в) Європейська Соціальна Хартія

15. Європейська Конвенція з прав людини та основних свобод насамперед спрямована на захист:

- а) соціальних та економічних прав людини
- б) громадянських і політичних прав людини
- в) культурних прав людини

Співвідношення вітчизняної шкали оцінювання і шкали оцінювання ЄКТС

Оцінка ЄКТС	Інституційна інтервальна шкала балів	Вітчизняна оцінка, критерії
A	4,75–5,00	Відмінно – глибоке і повне опанування навчального матеріалу і виявлення відповідних умінь та навиків
B	4,25–4,74	Добре – повне знання навчального матеріалу з кількома незначними помилками
C	3,75–4,24	Добре – в загальному правильна відповідь з двома-трьома суттєвими помилками
D	3,25–3,74	Задовільно – неповне опанування програмного матеріалу, але достатнє для практичної діяльності за професією
E	3,00–3,24	Задовільно – неповне опанування програмного матеріалу, що задовольняє мінімальні критерії оцінювання
FX	2,00–2,99	Незадовільно – безсистемність одержаних знань і неможливість продовжити навчання без додаткових знань з дисципліни
F	0,00–1,99	Незадовільно – необхідна серйозна подальша робота і повторне вивчення дисципліни

Залік виставляється, якщо середньозважений бал, який отримав студент з дисципліни, знаходиться у межах від 3,00 до 5,00 балів. При цьому за вітчизняною шкалою ставиться оцінка «зараховано», а за шкалою ЄКТС – буквене позначення оцінки, що відповідає набраній студентом кількості балів відповідно до таблиці Співвідношення.

9. Питання для самоконтролю результатів навчання

1. Природа та сутність прав людини.
2. Класифікація прав людини.
3. Універсальність прав людини.
4. Захист прав людини в діяльності Ліги Націй.
5. Міжнародне право прав людини.
6. Роль Організації Об'єднаних Націй у формуванні міжнародно-правових стандартів прав людини.
7. Рада ООН з прав людини.
8. Універсальний періодичний огляд.
9. Верховний комісар ООН з прав людини.
10. Система договірних (конвенційних) органів ООН з прав людини.
11. Міжнародні механізми та процедури із захисту прав людини в ООН.
12. Загальна Декларація прав людини (1948) як джерело універсальних міжнародно-правових

стандартів прав людини.

13. Міжнародний пакт про громадянські і політичні права (1966) про стандарти прав людини. Комітет ООН з прав людини.
14. Міжнародний пакт про економічні, соціальні і культурні права (1966). Комітет з економічних, соціальних та культурних прав.
15. Захист прав людини в рамках Ради Європи: загальна характеристика та порівняльний аналіз з іншими регіональними механізмами.
16. Європейська конвенція про захист прав людини та основних свобод (1950) як джерело формування європейських стандартів прав людини.
17. Еволюція конвенційного механізму захисту прав людини в межах Ради Європи.
18. Європейський Суд з прав людини: порядок звернення та функції.
19. Предметна, темпоральна, персональна та просторова юрисдикції Європейського Суду з прав людини.
20. Виконання рішень Європейського суду в Україні. Контроль за виконанням рішень ЄС.
21. Захист прав людини в Європейському Союзі. Європейська Хартія основних прав Європейського Союзу (2000).
22. Діяльність ОБСЄ у галузі захисту прав людини в Європі. «Людський вимір» ОБСЄ.
23. Міжамериканська система захисту прав людини.
24. Африканська система захисту прав людини. Субрегіональні системи захисту прав людини в Африці.
25. Арабська система захисту прав людини.
26. Захист прав людини в рамках АСЕН (Асоціація держав Південно-Східної Азії).
27. Принципи тлумачення Європейським Судом основних конвенційних прав людини. Позитивні та негативні зобов'язання держави щодо захисту конвенційних прав.
28. Право на життя за ст.2 ЄКЗПЛ. Обсяг зобов'язань держави щодо права на життя.
29. Практика ЄСПЛ щодо права на життя.
30. Заборона катувань, нелюдських та таких що принижують гідність видів поведження чи покарання (ст.3).
31. Практика ЄСПЛ щодо заборони катувань, нелюдських або таких, що принижують гідність видів поведження чи покарання.
32. Право на свободу та особисту недоторканність. Обсяг зобов'язань держави щодо права на свободу та особисту недоторканність (ст.5).
33. Право на справедливий судовий розгляд (ст.6). Концепція справедливого судового розгляду в практиці ЄСПЛ.
34. Практика ЄСПЛ щодо права на справедливий судовий розгляд. Справа «Олександр Волков проти України» 2013 р., «Бурмич та інші проти України» 2017 р.
35. Право на повагу до приватного і сімейного життя, житла та кореспонденції (ст.8). Зобов'язання держави за ст.8 Конвенції.
36. Практика ЄСПЛ щодо права на повагу до приватного життя. Справа «С. і Марпер проти Сполученого Королівства» 2008 р., «Денісов проти України», 2018. Практика ЄСПЛ щодо права на повагу до житла. Справа «Кривіцький та Кривіцька проти України» 2011 р.
37. Право на свободу думки, совісті і релігії (ст.9). Зобов'язання держави за ст.9 Конвенції.
38. Практика ЄСПЛ щодо права на свободу думки, совісті та релігії. Справа «Кокінакіс проти Греції» 1993 р.; «С.А.С. проти Франції» 2014 р.; «Евейда та інші проти Сполученого Королівства» 2013 р.
39. Право на свободу вираження поглядів (ст. 10). Обсяг та складові права на свободу вираження поглядів згідно практики ЄСПЛ. Справи «Лінгенс проти Австрії» 1986 р.; «Угорський Гельсінський Комітет проти Угорщини» 2016 р.
40. Свобода зібрань та об'єднання (ст. 11). Зобов'язання держави за ст. 11 Конвенції.
41. Практика ЄСПЛ щодо права на свободу зібрань та об'єднання. Справи «В. Тимошенко та інші проти України» 2014 р., «Баранкевич проти Росії» 2007 р.
42. Право на власність (ст.1 Протоколу №1). Зобов'язання держави щодо права на власність.
43. Практика ЄСПЛ щодо права на власність. Справи «Спорронг и Льюнрот проти Швеції» 1982 р., «Лоїзиду проти Туреччини» 1996 р., «Фонд «Батьківська турбота» проти України» 2018 р.
44. Заборона дискримінації (ст. 14). Особливості зобов'язань держави щодо заборони дискримінації.
45. Правомірне обмеження прав людини. Відступ держави від своїх зобов'язань за ЄКЗПЛ 1950 р.
46. Захист прав людини під час збройних конфліктів.
47. Сутність міжнародного гуманітарного права. Женевські конвенції 1949 року.

48. Захист поранених і хворих під час збройних конфліктів.
49. Захист військовополонених.
50. Захист цивільного населення під час війни. Захист жінок та дітей під час війни

10. Методичне забезпечення

Навчальний процес з дисципліни «Міжнародний захист прав людини» в достатній кількості забезпечений необхідною навчально-методичною літературою. Зокрема, викладачами кафедри підготовлені і видані такі роботи:

1. Міжнародне приватне право: методичні вказівки до семінарських занять для студентів спеціальності 081 «Право» Хмельницький: ХНУ, 2020. 16 с.
2. Кравчук С.Й. Міжнародне публічне і атне приватне право. Методичні вказівки до семінарських занять. Хмельницький. ХНУ. 2023. 70 с.

11. Рекомендована література

Основна

1. Бакумов О. С., Варунц Л. Д., Войціховський А. В. Права людини у міжнародному праві : підручник / за заг. ред. А. В. Войціховського]. Харків : ООО «Планета-Принт», 2021. 404 с.
2. Наливайко Л. Р., Степаненко К. В., Щербина Є. М. Н 23 Міжнародний захист прав людини: навч. Посібник. Дніпро : ДДУВС, 2020. 260 с.
3. Онишко О. Б. Міжнародний захист прав людини : навчальний посібник. Львів : Львівський державний університет внутрішніх справ, 2022. 540 с.
4. Опольська Н.М., Бабой А.М., Бабой В.С. Міжнародний захист прав людини: навчальний посібник. Вінниця: Твори. 2021. 408 с.
5. Сироїд Т. Л., Фоміна Л.О. Міжнародний захист прав людини: навчальний посібник. Х.: Право, 2019. 310 с.
6. Шуміло А.І. Міжнародна система захисту прав людини: навчальний посібник. Київ: ФОП Голембовська О.О. 2018. 168 с.

Додаткова

1. Американська конвенція з прав людини від 22 листопада 1969 р Сан-Хосе, Коста-Ріка. URL: cidh.oas.org/Basicos/English/Basic.
2. Заключний акт Наради з безпеки та співробітництва в Європі. URL: http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_055
3. Загальна декларація прав людини від 10 грудня 1948 р. Офіційний вісник України. 2008. № 93. Ст. 3103.
4. Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод, прийнята 1950 року в Римі, ратифікована Верховною Радою України від 17 липня 1997 року URL: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_004
5. Конвенція про запобігання злочину геноциду та покарання за нього від 9 грудня 1948 року URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_155
6. Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод, прийнята 1950 року в Римі, ратифікована Верховною Радою України від 17 липня 1997 року. URL: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_004/
7. Міжнародний пакт про економічні, соціальні та культурні права від 16 грудня 1966 р. Бюлетень Міністерства юстиції України. 2002. № 2.
8. Про виконання рішень та застосування практики Європейського суду з прав людини: Закон України від 23.02.2006 // Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2006, N 30, ст.260
9. Статут Організації Об'єднаних Націй і Статут Міжнародного Суду, прийнятий 26 червня 1945 року в м. Сан-Франциско. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_010/ed19450626/
10. Мицик В. В. Права людини у міжнародному праві. Міжнародно-правові механізми захисту : підручник/ Київ. нац. ун-т ім. Т.Шевченка. К. : Проміні, 2010. 722 с.
11. Червяцова А. О. Право на життя та заборона катувань у рішеннях Європейського суду з прав людини: аналіз судової практики за статтею 2 і 3 Європейської конвенції про захист прав людини і основоположних свобод: уавчальний посібник/ Х.: ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2012. 308 с.
12. Чевичалова Ж.В. Відступ України від окремих зобов'язань, визначених Міжнародним пактом про громадянські і політичні права та Конвенцією про захист прав людини і основоположних свобод.

Євроатлантична інтеграція України: свідомий вибір моделі безпеки: зб. наук. ст. за матеріалами III Харків. міжнар.-прав. читань, присвяч. пам'яті проф. М.В. Яновського і В.С. Семенова, м. Харків, 03 листопада 2017 р.: у 2 ч. Харків, 2017. Ч. 1. С. 121–127.

13. Шевчук С. В. Порівняльне прецедентне право з прав людини. К. : Реферат, 2002. 344 с.

14. Документ Копенгагенської наради Конференції щодо людського виміру НБСЕ. URL: http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_082/

12. Інформаційні ресурси

1. Модульне середовище для навчання. Доступ до ресурсу: <https://msn.khmnu.edu.ua>

2. Електронна бібліотека університету . Доступ до ресурсу: http://lib.khnu.km.ua/asp/php_f/page_lib.php

3. Репозитарій ХНУ. Доступ до ресурсу: <https://elar.khmnu.edu.ua/home>.